

Bruxelles, 24. svibnja 2022.
(OR. en)

9453/22
ADD 2

ENER 225
CLIMA 234
TRANS 320
IND 195
ENV 499
COMPET 394
CONSUM 133
ECOFIN 502

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	19. svibnja 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća

Br. dok. Kom.:	SWD(2022) 148 final
----------------	---------------------

Predmet:	RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE SAVJETOVANJE S DIONICIMA – KRATKI PREGLED priložen dokumentu KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Strategija EU-a za solarnu energiju
----------	--

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2022) 148 final.

Priloženo: SWD(2022) 148 final

Bruxelles, 18.5.2022.
SWD(2022) 148 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAVJETOVANJE S DIONICIMA – KRATKI PREGLED

priložen dokumentu

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Strategija EU-a za solarnu energiju

{COM(2022) 221 final}

JAVNO SAVJETOVANJE – KRATKI PREGLED

STRATEGIJA EU-A ZA SOLARNU ENERGIJU

Europska komisija prvi je put najavila svoju namjeru donošenja komunikacije u kojoj će utvrditi strategiju za solarnu energiju u EU-u u Programu rada Komisije za 2022. Glavne su se aktivnosti savjetovanja s dionicima tijekom pripreme te inicijative sastojale od internetskog „poziva na očitovanje” i javnog savjetovanja, koji su 18. siječnja objavljeni na internetskim stranicama Komisije za savjetovanje „Iznesite svoje mišljenje” i bili otvoreni za povratne informacije 12 tjedana. Osim internetskih aktivnosti savjetovanja, Komisija je organizirala i virtualnu konferenciju dionika na visokoj razini o strategiji EU-a za solarnu energiju, kao i tri radionice na tehničkoj razini.

Cilj je javnog savjetovanja bio prikupiti povratne informacije od država članica, dionika i građana o predloženom području primjene i sadržaju strategije te o dodatnim elementima koje bi strategija trebala obuhvatiti. Glavni dionici na koje se ciljalo bili su javna tijela, poduzeća koja se bave solarnom energijom, kao što su proizvođači, projektanti ili poduzeća povezana s integracijom solarnih instalacija, kao što su agregatori ili pružatelji digitalnih rješenja, među ostalim mala i srednja poduzeća; energetske zajednice, udruge potrošača; nevladine organizacije; istraživačke i inovacijske organizacije i pojedinci koji proizvode ili troše solarnu energiju ili su za nju zainteresirani.

Ovaj bi se dokument trebao smatrati isključivo sažetkom doprinosa dionika u okviru postupka savjetovanja. Ni u kojim se okolnostima ne može smatrati službenim stajalištem Komisije ni njezinih službi i stoga nije obvezujuć za Komisiju. Odgovori na aktivnosti savjetovanja ne mogu se smatrati reprezentativnim uzorkom stajališta stanovništva EU-a.

Raspon dionika koji su sudjelovali

Doprinos glavnih dionika na koje se ciljalo zaprimljen je u obliku odgovora na javno savjetovanje, komentara na „poziv na očitovanje” i sudjelovanja na događanjima za dionike. Sudjelovalo je mnogo poduzeća koja se bave solarnom energijom na svim razinama (od mikropoduzeća do velikih poduzeća) i koja su predstavljala razne sektore tehnologije solarne energije (koncentrirana solarna energija, solarna fotonaponska energija, solarna toplinska energija itd.), kao i zajednice energije iz obnovljivih izvora i građani uključeni u upotrebu solarne energije ili zainteresirani za nju. I više udruga potrošača, nevladinih organizacija te istraživačkih i inovacijskih organizacija dalo je komentare ili povratne informacije. Sudjelovanje javnih tijela na nacionalnoj i lokalnoj razini bilo je ograničeno.

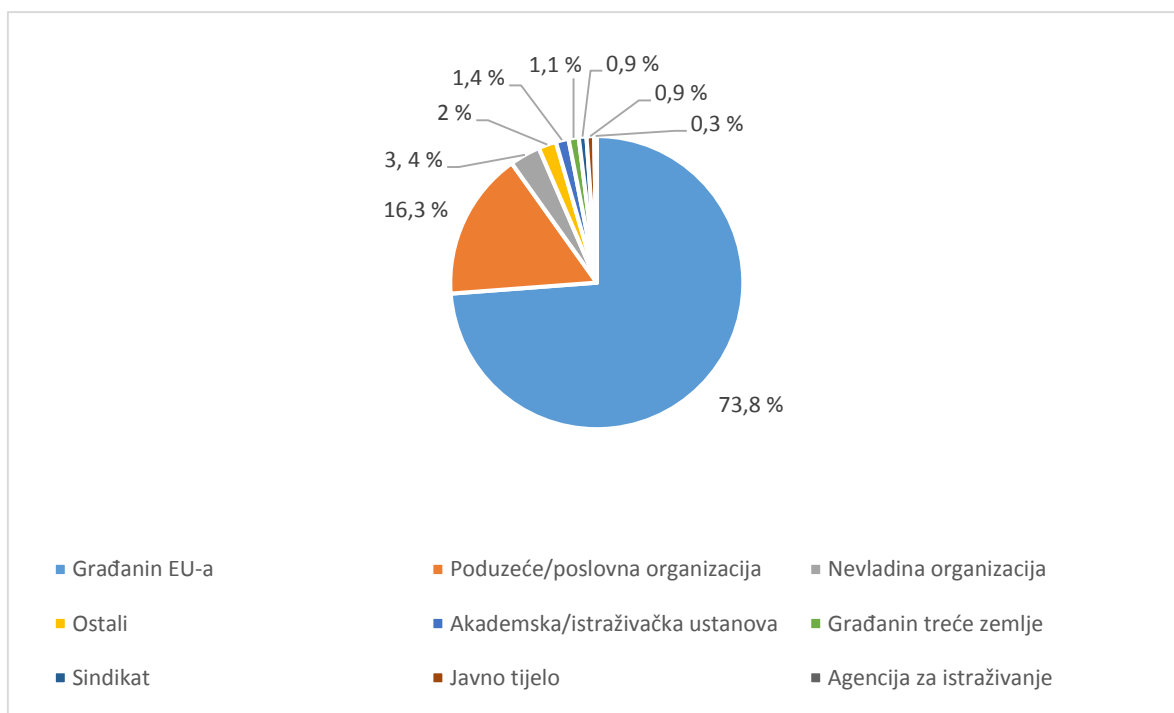
Alati i metodologije

Provedena je kvantitativna i kvalitativna analiza odgovora na javno savjetovanje i komentara na „poziv na očitovanje”, među ostalim priloženih dokumenata o stajalištu. Odgovori na pitanja s višestrukim izborom odgovora u javnom savjetovanju obrađeni su s pomoću alata za kvantitativnu analizu podataka u sustavu EU Survey. Kvalitativni odgovori (slobodno uneseni tekst kao odgovor na pitanja i priloženi dokumenti o stajalištu) prikupljeni su i pregledani zasebno od kvantitativnih podataka. Komentari na „poziv na očitovanje” kategorizirani su u skladu s tvrdnjama i kvantificirani.

Poziv na očitovanje

Na „poziv na očitovanje” komentare je dostavilo 447 osoba ili subjekata. No 92 od tih komentara bili su duplikati, a 44 ih se nije odnosilo na predmetnu temu. Stoga je stvarni broj značajnih doprinosa bio 311.

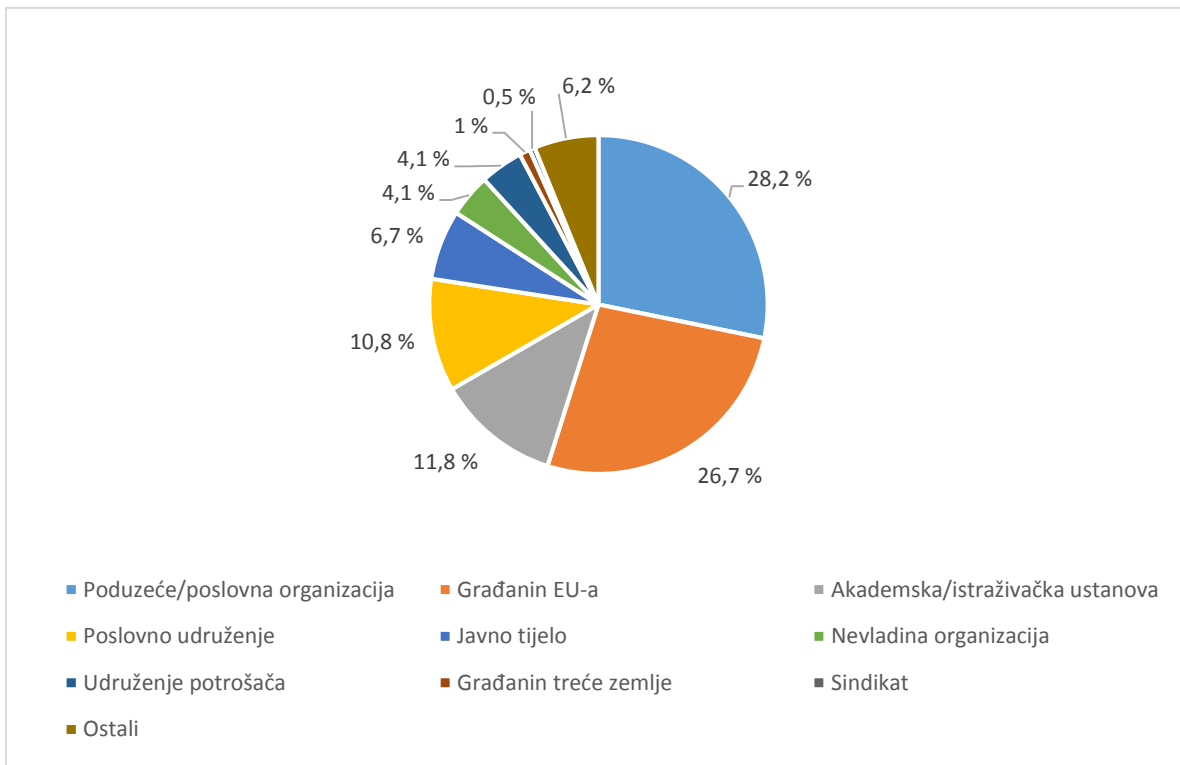
Uvjerljivu većinu komentara poslali su građani (266, među ostalim 4 komentara građana zemalja izvan EU-a), a nakon njih poduzeća/poslovne organizacije (58), nevladine organizacije (12), akademske/istraživačke institucije (5), agencije za istraživanje (1), sindikati (3), javna tijela (3) i drugi (7).

Upitnik za javno savjetovanje

U upitniku za javno savjetovanje sudjelovalo je ukupno 190 sudionika, od kojih su većina bila poduzeća/poslovne organizacije (55) i građani EU-a (52). Ostali ispitanici koji su sudjelovali bili su akademske/istraživačke institucije (23), poslovna udruženja (21), javna tijela (13), nevladine organizacije (8), udruge potrošača (3), građani zemalja izvan EU-a (2), sindikati (1) i drugi (12). Osim toga, 12 ispitanika izjavilo je da predstavljaju energetska zajednica i 49 ih je izjavilo da predstavljaju vlasnike instalacija za distribuiranu, malu proizvodnju solarne energije.

Sudionici su kao svoju matičnu zemlju naveli sljedeće države: 44 ih je bilo iz Španjolske, 38 iz Njemačke, 18 iz Francuske, 14 iz Belgije i Italije, 8 iz Nizozemske, 7 iz Švedske, 5 iz Austrije, Portugala i Poljske, 4 iz Grčke, 2 iz Češke, Danske, Estonije, Irske, Mađarske i Malte te 1 iz Bugarske, Finske, Litve, Rumunjske i Slovenije. Ispitanici iz zemalja izvan EU-a kao svoju su matičnu zemlju naveli sljedeće države: 3 ih je bilo iz Norveške, 2 iz Švicarske i Turske, 1 iz Brazila, Kine, Izraela i Ujedinjene Kraljevine.

U vezi s tehnologijama s kojima rade (ispitanici su mogli odabrati više od jedne opcije), najzastupljenija tehnologija bila je solarna fotonaponska tehnologija za distribuirane (87) ili velike instalacije (78), nakon koje je slijedila solarna toplinska energija za upotrebu u kućanstvu (40), industriji ili poljoprivredi (39) ili za centralizirano grijanje (29), a 59 ispitanika odabralo je koncentriranu solarnu energiju.

Rezultati javnog savjetovanja

Poziv na očitovanje

Od 311 značajnih ispitanika većina je, njih 290, bila za ubrzano uvođenje solarne energije, a 21 ispitanik bio je protiv. Većina ih je preporučila široko uvođenje solarne energije u zgrade, pojednostavnjenje zakonodavstva i veću ekonomsku potporu. Neki su izrazili zabrinutost u vezi s natjecanjem s poljoprivredom za uporabu zemljišta, zaštitom okoliša i sigurnosti u lancu opskrbe.

Sudionici su istaknuli administrativno opterećenje (77) kao glavni zastoj u razvoju solarnih projekata, čime su naglasili činjenicu da su potrebni kraći i jednostavniji administrativni postupci. Neki su sudionici istaknuli i da je potrebna veća potpora (60) u obliku financiranja, zajmova ili smanjenja poreza.

Neki su ispitanici spomenuli da bi zgrade trebale proizvoditi energiju iz obnovljivih izvora i biti vrlo energetske učinkovite, što bi dovelo do smanjenja troškova energije za kućanstva. Kako bi se to postiglo, pozvali su na ubrzanje integracije solarne energije na krovove, balkone, fasade, zidove ili druge dijelove novih građevinskih projekata, kao i tijekom renoviranja javnih ili privatnih zgrada (85). Drugi su povezali razvoj solarne energije u zgradama s integracijom elektromobilnosti i predložili da se ubrza uvođenje parkirnih mjesta/punionica električnih vozila, među ostalim duž autocesta. Drugi su sudionici podupirali energetske zajednice i vlastitu potrošnju kao alate za promicanje decentralizirane proizvodnje solarne energije (28) te informiranje opće javnosti o prednostima i isplativosti solarne energije (9).

Više je ispitanika kao najbolje rješenje za veću fleksibilnost u upravljanju proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora i pružanje energije tijekom noći navelo sustave za skladištenje (40). Neki su sudionici spomenuli da je potrebno poticati druge solarne tehnologije kao što su koncentrirana solarna (10) i solarna toplinska energija (15), a ne samo fotonaponske ploče. Jedan od glavnih prepoznatih problema bio je razvoj radne snage koja ima potrebno znanje, vještine i kompetencije (7).

U vezi s okolišnim aspektima, razni su sudionici tražili pojačane standarde održivosti te istraživanje proizvodnje i recikliranja s učinkovitim iskorištavanjem resursa (30). Mnogi su u vezi s dvojnouputrebom prostora zagovarali promicanje poljoprivredno-fotonaponskih rješenja (34). Nekoliko je ispitanika podupiralo proizvodnju solarnih ploča u EU-u („proizvedeno u Europi”) (18) kao način osiguranja toga da fotonaponski proizvodi koji su postavljeni u EU-u zadovoljavaju visoke okolišne standarde, nisu proizvedeni prisilnim radom i doprinose otpornosti lanca opskrbe.

Upitnik za javno savjetovanje

Upitnik za javno savjetovanje sadržavao je ukupno 26 pitanja, od čega su većina bila pitanja s višestrukim izborom odgovora, a neka su bila otvorena pitanja. Pitanja su obuhvaćala tri glavne teme: 1. ubrzanje uvođenja projekata solarne energije, 2. omogućivanje integracije sustava proizvodnje solarne energije i 3. povećanje održivosti, otpornosti, konkurentnosti, inovativnosti i transparentnosti u cijelom lancu vrijednosti solarne energije. Treba napomenuti da većina od 190 ispitanika nije u potpunosti odgovorila na sva pitanja.

U prvom dijelu upitnika najviše je sudionika kao najvažniju prepreku fotonaponskim projektima odabralo postupke izdavanja dozvola (45), nakon čega su slijedile poteškoće u povezivanju s mrežom (43) i regulatorni okvir (42). S druge strane, najviše je sudionika kao najmanje važnu prepreku navelo nedostatak prihvaćanja javnosti (32). Za projekte sunčeve koncentrirane snage najviše je sudionika kao najvažniju prepreku navelo regulatorni okvir (51).

U vezi s čimbenicima koji negativno utječu na ekonomsku opravdanost novih velikih solarnih fotonaponskih projekata najviše je sudionika (44) kao najvažniju prepreku istaknulo neizvjesnost povezanu s budućim regulatornim okvirom, nakon čega su slijedile neizvjesnost povezana s budućim programima potpore (40) i nedostatak poticaja za skladištenje „iza brojila” u kombinaciji sa solarnim projektom (38). Na isto pitanje o velikim projektima koncentrirane solarne energije najviše je sudionika (49) kao odgovor odabralo sustave koji se temelje na dražbi koji nisu zadovoljavajući način za osiguranje jednakih uvjeta, nakon čega je slijedila neizvjesnost povezana s budućim regulatornim okvirom (46).

Sudionici su ocjenjivali i važnost čimbenika koji negativno utječu na uvođenje malih solarnih instalacija u kuće u kojima živi jedno kućanstvo. Najviše je sudionika (41) istaknulo nedostatak prodaje viška proizvedene električne energije (ili nisku naknadu za tu prodaju). Za instalacije u zgradama u kojima živi više kućanstava najviše je sudionika (41) kao najvažniji negativni čimbenik odabralo regulatorni okvir i okvir javne potpore, nakon čega su slijedili pravni okvir za donošenje odluka u suvlasničkim zgradama u kojima su krovovi i fasade u zajedničkom vlasništvu (38). Oko 40 ispitanika nije u potpunosti odgovorilo na ta dva pitanja. Osim toga, većina se ispitanika slagala da zbog nedostatka programa mjerenja/naplaćivanja neto potrošnje ne bi bilo dovoljno poticaja za male instalacije i najviše je ispitanika (32 od oko 100 sudionika koji su odgovorili na to pitanje) navelo primjenjive mrežne naknade i pristojbe kao najvažniji negativni čimbenik.

Mnogo ispitanika (oko 90) nije odgovorilo na pitanje o čimbenicima koji sprječavaju energetske zajednice da u potpunosti ispune svoju ulogu u proizvodnji, dijeljenju i prodaji

solarne energije. Najveći udio onih koji jesu odgovorili (40) naveo je nefleksibilne i duge postupke javne nabave za subvencije kao glavni čimbenik, kao i postupke izdavanja dozvola za osnivanje energetske zajednice (isto tako 40).

Ispitanici su ocjenjivali i čimbenike koji onemogućavaju solarne instalacije u industrijskim područjima/postrojenjima. Najviše ih je (37), pritom uzimajući u obzir to da 70 ispitanika nije odgovorilo na pitanje, odabralo učinak regulatornog okvira i okvir potpora na ekonomsku opravdanost, nakon čega su uslijedili nedostatak dugoročne vidljivosti koja je potrebna za odluke o velikim ulaganjima, nedostatak poticaja za upotrebu više energije iz obnovljivih izvora i poteškoće u povezivanju s mrežom (33 za svaki odgovor). S druge strane, niski potencijal za elektrifikaciju rada nije se smatrao preprekom jer ga je najveći broj ispitanika (54) ocijenio najmanje važnim negativnim čimbenikom.

U vezi sa solarnim toplinskim instalacijama najveći je broj ispitanika (32), pritom uzimajući u obzir da oko 100 ispitanika nije u potpunosti odgovorilo na pitanje, naveo regulatorni okvir i okvir javne potpore, nakon čega su slijedili oni koji su istaknuli nepovoljne uvjete za povezivanje obnovljivih izvora energije sa sustavom grijanja (30).

Kao najprikladniji instrument za poticanje javnih tijela na ugradnju solarne energije u zgrade ili na zemljišta koja posjeduju ili iznajmljuju najveći je broj ispitanika (83) odabrao postavljanje ciljeva za instalacije energije iz obnovljivih izvora u javnim zgradama, nakon čega su slijedili oni koji su dali prednost zakonskim propisima (69). Oko 60 ispitanika nije u potpunosti odgovorilo na to pitanje.

Primarnim poljoprivrednim proizvođačima, među ostalim poljoprivrednicima i poljoprivrednim udrugama, upućeno je pitanje o tome jesu li uložili ili planirali uložiti u solarnu energiju na svojem poljoprivrednom gospodarstvu. Od ukupno 22 ispitanika njih je 10 odgovorilo potvrdno i većina (6) ih je navela da je to bilo u okviru programa naplaćivanja/mjerenja neto potrošnje. Većina onih koji nisu uložili i/ili nisu planirali uložiti (ukupno njih 12) spomenula je nedostatak financijskih sredstava kao glavni razlog te odluke (6).

Okolo 60 sudionika podijelilo je svoje ideje o regulatornim promjenama koje bi doprinijele razvijanju poticajnijeg okvira za izgradnju dodatnih fotonaponskih kapaciteta na drugim lokacijama. Odgovori su bili prilično različiti, no nekoliko je sudionika navelo neke iste ideje, kao što su poticanje razvoja poljoprivredno-fotonaponskih sustava razvijanjem posebnog okvira za tu tehnologiju, povećanje financijske pomoći (programi potpore, smanjenja poreza itd.) ili skraćivanje i pojednostavnjivanje postupaka izdavanja dozvola.

Većina ispitanika (145) smatrala je da poteškoće s kompatibilnosti/interoperabilnosti među komponentama solarnih fotonaponskih instalacija ili sustava za proizvodnju i skladištenje solarne energije potrošačima ograničavaju izbor opreme na određenog dobavljača, proizvođača ili liniju proizvoda. Od ukupno 78 ispitanika njih je 45 navelo da je razlog nekompatibilni komunikacijski protokol/standard.

Okolo 60 ispitanika nije potpuno odgovorilo na pitanje o mjerama za olakšavanje integracije sustava proizvodnje solarne energije. Najviše je ispitanika (101) smatralo da bi mali proizvođači solarne energije trebali moći prodavati energiju i na veleprodajnim i na maloprodajnim tržištima.

Većina ispitanika navela je da ne pružaju usluge fleksibilnosti lokalnom operatoru sustava električne energije (74 od 122 ispitanika koji su dali odgovor na pitanje). Kao najvažniju prepreku pružanju usluga fleksibilnosti (npr. putem upravljanja potrošnjom) lokalnom operatoru sustava električne energije najviše je ispitanika (51) navelo nepostojanje lokalnih tržišta ili mogućnosti uzajamnog trgovanja (*peer-to-peer*), nakon čega je slijedila dominacija

velikih operatora na tržištu (38).

Većina ispitanika (102 od ukupno 117 odgovora) složila se da bi mali proizvođači solarne energije trebali moći prodavati energiju i na veleprodajnim i na maloprodajnim tržištima. Najviše ispitanika (51) kao glavnu prepreku takvom sudjelovanju na tržištu navelo je nepostojanje lokalnih tržišta, mogućnosti uzajamnog trgovanja (*peer-to-peer*) itd. Međutim, oko 100 sudionika nije ocijenilo sve prepreke.

Bilo je više ispitanika koji nisu ugradili bateriju za kućne ili poslovne potrebe (79) nego onih koji su to učinili (51). Glavni razlog za ugrađivanje baterije bilo je bolje usklađivanje potrošnje s proizvodnjom solarne energije (37) i smanjenje ovisnosti o mreži (36); većina onih koji nisu ugradili bateriju smatrala je da je ugradnja preskupa u odnosu na dodanu vrijednost (39). Većina sudionika koji su odgovorili na pitanje o komunikaciji distribuiranog solarnog fotonaponskog sustava s mrežom smatrala je da je potreban zajednički format podataka (87 od 106 odgovora) i većina je ispitanika koji su odgovorili na pitanje u vezi s proizvodnjom tih podataka smatrala da bi trebala biti bliska vremenskim intervalima tržišta električne energije ili bliža stvarnom vremenu (78 od 99 odgovora).

U vezi s pitanjima o lancu vrijednosti većina je ispitanika (od 121 do 150) smatrala da bi bilo relevantno primijeniti mjere kojima se zahtijeva veća transparentnost i nametnuti kvantitativne zahtjeve (za ugljični otisak, okolišnu održivost i uvjete zapošljavanja) za solarne energetske proizvode/sustave koji se prodaju u EU-u. Većina je ispitanika (151) smatrala da ovisnost EU-a o uvezenim proizvodima/materijalima u sektoru solarne energije dovodi do ranjivosti ili rizika u vezi s ubrzavanjem uvođenja solarne energije i mnogi sudionici (142) smatrali su da je vjerojatno da će poteškoće s lancem opskrbe imati znatan utjecaj na dostupnost troškovno učinkovitih rješenja za solarnu energiju na tržištu EU-a u srednjoročnom razdoblju.

Najviše ispitanika (99) odabralo je ograničenu proizvodnju na veliko u EU-u kao glavni čimbenik koji ograničava kapacitet EU-a za stvaranje intelektualnog vlasništva i inovacije u vezi s lancem vrijednosti solarne energije. U vezi sa sektorima lanca opskrbe fotonaponskih sustava koji imaju najveći potencijal za povećanje konkurentnosti industrije EU-a ispitanici su prvenstveno naveli nove tehnologije, kao što su heterospojne, perovskitne ili tandemske ćelije (66), no i proizvodnju modula (56), ćelija (55) i opreme (54). Kao odgovor na pitanje o mjerama koje bi doprinijele održivosti, konkurentnosti i otpornosti lanca vrijednosti solarne energije u EU-u najviše je ispitanika (76) kao mjeru s najvećim potencijalom odabralo pristup povoljnim uvjetima financiranja, nakon čega su slijedili pokretanje postupka za važne projekte od zajedničkog europskog interesa u sektoru solarne energije (69) i potpora izgradnji velikih proizvodnih pogona, među ostalim ubrzanjem izdavanjem dozvola (64).

Dokumenti o stajalištu

Europska komisija zaprimila je 35 dokumenata sa sažetcima ili stajalištima o solarnoj energiji od raznih organizacija, među ostalim javnih uprava, poduzeća, operatora distribucijskih i prijenosnih sustava, udruga privatnog sektora, građanskih udruga itd. Mišljenja koja su zaprimljena u tom obliku u velikoj su mjeri slična onima iz upitnika. Stoga se u ovom odjeljku navodi sažetak zahtjeva iz tih dokumenata koji nisu već navedeni u prethodnom sažetku.

Tim su komunikacijskim kanalom dobivena nova gledišta na socijalne posljedice uvođenja solarne energije u vezi s borbom protiv energetskog siromaštva, podupiranjem kolektivne vlastite potrošnje, rješavanjem poteškoća na koje najmoprimci nailaze u pristupu energiji iz obnovljivih izvora itd. Dionici su predložili programe potpore usmjerene na kućanstva s niskim prihodima koja si ne mogu priuštiti početno ulaganje koje je potrebno za ugradnju solarne energije ili uspostavljanje mehanizama kojima se pružaju poticaji za najmodavce i najmoprimce. Kako bi se olakšala ugradnja solarne energije u zgrade u kojima živi više

kućanstava, predložili su izmjenu pravila o odlukama u tim zgradama kako bi se omogućilo brže i jednostavnije odlučivanje, npr. na temelju dogovora većine. Kako bi se promicala vlastita potrošnja, dionici su predložili osigurati da proizvođači-potrošači mogu promijeniti dobavljača, čime će se povećati konkurentnost naknada za električnu energiju koju šalju u mrežu; osim toga, neki su zahtijevali da ta naknada bude barem jednaka tržišnoj cijeni električne energije. Dionici su smatrali i da male instalacije moraju biti u potpunosti uključene na tržišta energije kako bi se promicalo decentralizirano uvođenje. Drugi su dionici istaknuli da u nekim slučajevima uvođenje na krovove nije moguće zbog lokalnih propisa o vanjštini zgrada te su tražili da se davanje dozvola za te instalacije pojednostavi i skрати. Zatražili su i ukidanje određenih poreza na vlastitu potrošnju i dijeljenje električne energije, kao i reviziju mrežnih tarifa kako bi se potaknulo uvođenje decentralizirane solarne energije. Istaknuli su i da je potrebno u potpunosti provesti postojeće zakonodavstvo EU-a o zajednicama obnovljive energije.

Mnogi su dionici istovremeno predložili rješenja u korist uvođenja velikih instalacija, kao što su mehanizmi na razini države za utvrđivanje prikladnih područja ili fleksibilnost u provedbi zakonodavstva u području zaštite okoliša s pomoću postojećih izuzeća na temelju javnog interesa. Usporedno s tim veliki je broj dionika predložio holističko uklanjanje prepreka povezanih s dvojnouputrebom prostora ili površina tako da se obuhvate propisi za različite sektore, npr. energiju s jedne strane i građevinu, poljoprivredu, infrastrukturu itd. s druge strane.

Neke nacionalne vlade i operatori istaknuli su i da bi Europska unija trebala poštovati pravo država članica da odlučuju o vlastitoj energetskej politici te da ne bi trebala predlagati dodatno zakonodavstvo u tom sektoru. Lokalne uprave istovremeno su istaknule da najudaljenije regije EU-a ovise o izoliranim energetskeim sustavima i da je njihova energetska suverenost zaštićena člankom 349. UFEU-a. To znači da je potrebno izgraditi i instalacije za energiju iz obnovljivih izvora i rješenja za skladištenje. Drugi su dionici istaknuli i postojeće prepreke uvođenju skladištenja.

Neki su industrijski sektori upotrijebili taj kanal kako bi iznijeli svoje zahtjeve. Naveli su da je sektoru solarne toplinske energije potrebna dodatna potpora, npr. kako bi se takva energija šire primjenjivala za dekarbonizaciju nekih industrijskih postupaka kod kojih postoji veliki potencijal, ali je napredak spor. Sektor koncentrirane solarne energije bio je posebno aktivan i tražio je posebnu potporu za obnovljive izvore kojima se pruža stabilnost mreže, uključujući koncentriranu solarnu energiju.

Naposljetku, sektor proizvodnje solarnih uređaja predstavio je niz zahtjeva. Oni su uključivali reorganizaciju industrije kao strateškog sektora za EU, pružanje pristupa financiranju (među ostalim putem važnog projekta od zajedničkog europskog interesa), postavljanje cilja za proizvodni kapacitet na razini EU-a i ukidanje sadašnjih antidampinških pristojbi za određene komponente koje su potrebne za proizvodnju fotonaponskih proizvoda.

Informativna događanja

Osim prethodno navedenih aktivnosti, Komisija je 29. ožujka organizirala i virtualnu konferenciju dionika na visokoj razini o strategiji EU-a za solarnu energiju na kojoj se okupilo oko 250 sudionika. Među govornicima su bili visokopozicionirani predstavnici iz institucija EU-a te dionici iz solarnog i toplinskog sektora u EU-u: industrija, građanske organizacije, regulatori, analitičari, istraživači i civilno društvo. Ubrzavanje i omogućivanje uvođenja solarnih instalacija uz očuvanje okolišnih i socijalnih standarda na visokoj razini imalo je jednoglasnu potporu. Većina sudionika istaknula je važnost dvojne upotrebe prostora. Kao važno su istaknuli i jačanje europskog lanca opskrbe, no nije postojao konsenzus o tome koje bi se mjere na razini EU-a trebale donijeti kako bi se to ostvarilo. Raspravljalo se o

decentraliziranom uvođenju koje predvode građani kao glavnoj budućoj sastavnici, primjerice na temelju energetske zajednice.

Komisija je sudjelovala i na tri tehničke radionice o posebnim temama na kojima su sudjelovali istraživači i dionici iz industrije:

- na prvoj su radionici o integraciji fotonaponskih sustava u zgrade dionici istaknuli da takvi proizvodi moraju proći dvostruki postupak certificiranja, kao građevni proizvodi i kao energetske proizvodi, i da ne postoje homogeni postupci certificiranja u cijelom EU-u;
- na drugoj su radionici o prilikama i preprekama za industriju proizvodnje solarnih fotonaponskih sustava dionici istaknuli da unatoč tome što su inovacije glavna prednost EU-a, inovativno okruženje manje je konkurentno zbog nedostatka proizvodnje. Dionici su naveli pristup financiranju kao glavni čimbenik koji je potreban za povećanje proizvodnje zbog konkurencije koju predstavljaju uvezeni proizvodi, što je prema njihovom mišljenju posljedica nejednakih uvjeta na međunarodnoj razini;
- na trećoj su radionici s predstavnicima sektora koncentrirane solarne energije (sektori električne energije i topline) dionici predstavili svoje stajalište o tome da se koncentrirana solarna energija ne bi trebala natjecati sa solarnom fotonaponskom energijom na temelju cijene jer ona pruža dodanu vrijednost za sustav u obliku toplinskog skladištenja i može npr. osigurati zamjensku električnu energiju tijekom noći. Stoga su pozvali na dražbe u kojima se uzimaju u obzir prednosti energije iz obnovljivih izvora na zahtjev.

Zaključci

Rezultati otvorenog javnog savjetovanja uglavnom su u skladu s glavnim namjerama inicijative. Pokazali su ogromnu potporu za ubrzano uvođenje solarne energije u EU i veću ulogu industrije solarne energije u EU-u u tom postupku.

Važno je istaknuti da će se neki od zahtjeva koji su zaprimljeni u okviru tog postupka savjetovanja uzeti u obzir u drugim inicijativama koje su u tijeku ili koje Europska komisija ima u planu. To se osobito odnosi na usporednu inicijativu za brže izdavanje dozvola za projekte energije iz obnovljivih izvora jer je utvrđeno da je to glavna prepreka ubrzanom uvođenju. Druga pitanja povezana su s potpunom provedbom postojećeg zakonodavstva EU-a i prijedloga donesenih 2021. u okviru paketa „Spremni za 55 %”, što uključuje predloženu izmjenu Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.

Temeljna je ideja te inicijative da su za postizanje ciljeva EU-a u području energije iz obnovljivih izvora potrebni svi načini uvođenja, a rezultati postupka savjetovanja jasno su potvrdili prikladnost tog pristupa. Opsežno je uvođenje nužno i mora biti kompatibilno s drugim upotrebama zemljišta i strogim okolišnim standardima; moraju se promicati i inovativni načini uvođenja u kombinaciji s poljoprivredom ili prometnom infrastrukturom; na kraju, kako bi se poduprlo decentralizirano uvođenje koje predvode građani i zajednice, potrebno je uvesti niz poticaja i ukloniti nepotrebne prepreke.

Naposljetku, savjetovanje je potvrdilo da dionici uvelike podupiru ideju o većoj ulozi industrije solarne energije u EU-u na temelju ekonomskih koristi koje bi ona imala ili želje za smanjenjem trenutne ovisnosti o uvozu. Postoji niz instrumenata koje EU može upotrijebiti za poticanje tog postupka. Osim toga, savjetovanje je jasno pokazalo da postoji potražnja za solarnim energetske proizvodima koji zadovoljavaju visoke standarde održivosti.